

TYÖRYHMÄN KOKOUS 8/2014 (kokous 72)

Aika: Tiistai 2.12.2014, klo 9.00–11.00
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Kuukkeli
Läsnä: Timo Tanninen, ympäristöministeriö (PJ)
Ilkka Heikkinen, ympäristöministeriö (VPJ)
Kristiina Niikkonen, ympäristöministeriö
Lauri Taro, valtiovarainministeriö
Outi Honkatukia, valtiovarainministeriö
Riina Vuorento, opetus- ja kulttuuriministeriö
Lea Houtsonen, Opetushallitus
Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
Tuula Säämänen, Liikennevirasto
Rauno Väisänen, Metsähallitus
Antti Otsamo, Metsähallitus
Inka Musta, Metsäteollisuus ry.
Liisa Pietola, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.
Miira Riipinen, Kuntaliitto
Jaana Lehtimäki, Suomen Akatemia
Leif Schulman, Helsingin yliopisto, Luonnontieteellinen keskusmuseo
Jukka-Pekka Jäppinen, SYKE
Klemetti Näkkäläjärvi, Saamelaiskäräjät
Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto
Lotta Ruokanen, Allianssi ry.
Marko Svensberg, Suomen riistakeskus
Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö (siht.)
Marja Pylvänäinen, SYKE (siht.)
Heikki Paltto, Saamelaiskäräjät (vierailija)

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja Timo Tanninen (YM) avasi kokouksen klo 11.00.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous 71, 23.10.2014) hyväksyttiin MMM:n toimittamin muutoksin.

3. Asialista

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi sillä muutoksella, että kohtien 5 ja 6 käsittelyjärjestys vaihdettiin. Lisäksi Muut asiat -kohtaan pyydettiin puheenvuorot aiheista 8(j), ELITE, UNESCO:n kestävä kehitys sekä maatalouden ympäristökorvausohjelma.

4. Ajankohtaiset asiat

- Eduskunta on käsitellyt ympäristöministeriön lakiesityksiä
- Luonnonsuojelulain uudistus meni läpi
- Teijon kansallispuisto perustetaan 1.1.2015
- Soidensuojelusta järjestetään paneelikeskustelu 3.12.

5. Luonnon monimuotoisuuden kannalta haitalliset tuet -raportti (asiantuntijaverkoston puheenjohtaja Outi Honkatukia VM)

- Verkosto teki raporttia huhti-marraskuu 2014
- Lähetekeskusteluja pidettiin huhti-toukokuussa
- Raporttiin tehdään enää vain tekniset korjaukset ei enää sisällöllisiä muutoksia, eriävät mielipiteet päätettiin panna raportin liitteiksi
- Verkoston kokous pidetään toukokuun 2015 lopussa. Toimikausi päättyy 30.6.2015

Keskustelu:

- Todettiin, että verkosto on tehnyt hyvää työtä, tärkeää ovat nyt jatkotyöt
- Tärkeää, että tämä BD-seurantatyöryhmä seuraa aihealueen työtä jatkossakin
- Lähdeviittausten puuttumisesta valitettiin, todettiin, että kaikki perustuu asiantuntija-arvioihin
- Todettiin, että raportti on yksipuolinen, ei huomioida biotalouden positiivisia vaikutuksia
- ”Tukipilvi” -kuvasta keskusteltiin (miten tuet vaikuttavat suoraan positiivisesti tai negatiivisesti luonnon monimuotoisuuteen) – pilvi on havainnollistamisväline ja eräs tapa nähdä asia, ei absoluuttinen totuus, se on hyvä raami, valistunut asiantuntija-arvio. Kysyttiin miksi ko. elementit otettu ja miksi sijoitettu, kuten ovat, ja mikä ollut ns. asiantuntijaraati. Ehdotettiin, että tarkkarajaiset laatikot otettaisiin pois, eli kuva voisi olla ’pilvimäisempi’. Syy- ja seuraussuhteita toivottiin näkyville. [liitteenä Kuvio 6. Tukipilvi eli luonnon monimuotoisuuden vaikuttavien tukien kuvaus.]
- Raportin tarkoitusta kyseenalaistettiin, koska se ei tuota ratkaisumalleja, ja todettiin, että raportti on porotalouden kannalta puutteellinen, asenteellinen ja poliittinen, ja että Saamelaiskäräjät eivät tule olemaan tämän raportin takana. Pahoiteltiin, sillä Saamelaiskäräjistä ollut koko ajan jäsen verkostossa
- Raportin pohjalta ei tehdä vielä mitään poliittisia päätöksiä. Jatkotyö on olennaista, raporttia ei voida käyttää suoraan ohjaavana. Vuoden 2015 loppuun mennessä jatkotyön tekee 5 ministeriötä yhteistyössä.
- PJ veti yhteen: raporttia vielä viimeistellään, siinä vain BD-näkökulma, joka tuodaan selkeästi esiin, samoin, että vain tämä työ ei ole riittävä. Poliittikkatoimijoille tarvitaan täydentävä tarkastelu, tehdään ministeriöiden yhteistyönä, tavoitteena että tällä tarkastelulla on jatkossa vaikutusta.

6. Kohti kestäväää ja aidosti vihreää taloutta – Suomen TEEB -hankkeen nykyvaihe (Jukka-Pekka Jäppinen SYKE) [esitys liitteenä]

- TEEB (The Economics of Ecosystems and Biodiversity) on kansainvälinen brändi, jonka taustalla ovat bd-sopimuksen ja EU:n tavoitteet, arvojen sijoittaminen kansantalouden tilinpitoon, hallitusohjelma ja Suomen BD-strategia ja toimintaohjelma.
- Suomen TEEB perusteluja: päätöksenteossa aliarvostettuja hyvinvoinnin osatekijöitä, tarve arvioida ekosysteemien tilaa ja kehityssuuntia sekä ekosysteemien tuottamia hyötyjä, tuottaa synteesi olemassa olevasta tiedosta; tarjota esimerkkejä, suosituksia ja etenemissuunnitelma.
- Tutkimusryhmä: SYKE (vetäjä), Institute for European Environmental Policy (IEEP), Maa- ja elintarviketalouden tutkimuslaitos MTT, Pellervon taloustutkimus PTT, Itä-Suomen, Helsingin ja Rovaniemen yliopistot. Tilaja: YM
- Päätuotokset (katso liitteenä oleva esitys)
- Loppuraportin luonnos toimitettu YM:lle 31.10., esitelty 4.11. ympäristövaliokunnan avoimessa kokouksessa, julkistetaan 20.1.2015.
- Aloitteita ja ehdotuksia, mm. ekosysteemipalveluindikaattorien kehittäminen, jotka julkaistaan myös tammikuussa englanninkielisessä luonnontila.fi:ssä <http://biodiversity.fi/ecosystems-services/>, sekä Yritykset ja biodiversiteetti -aloite: FIBS Master Class -koulutus. Argumenta-hanke ehdottaa kansallista Luonto ja hyvinvointi -ohjelmaa.
- Suositukset päättäjille: 1. Kohti ekosysteemipalvelujen huomioimista yhteiskunnassa, 2. Ekosysteemipalveluja kuvaavan tietopohjan vahvistaminen, 3. Ekosysteemipalvelujen yhteiskunnallinen tärkeys näkyväksi, 4. Ekosysteemipalveluja koskevan ymmärryksen ja arvostuksen vahvistaminen (katso esitys).

Keskustelu:

- Kysyttiin miksi ei Metla ole mukana tutkimusryhmässä. Ei ollut rahaa, ryhmä oli rajattava.

- Kysyttiin myös kuinka ja keneltä kommentteja pyydetty. Todettiin, ettei ollut kattavaa lausuntopyyntölistaa, otettiin kommentteja kiinnostuneilta, eivätkä kaikki pyydettyt vastanneet. Sidosryhmien osallistumista toivotaan.
- Todettiin, että näkemys hankkeessa on yksipuolinen, ei otettu ihmisen toimintaa huomioon, esim. peltoekosysteemi vaikuttaa muihinkin esp:hin kuin vain tuotantopalveluihin, esim. fotosynteesiin.
- Hankkeessa korostettiin vastakkainasettelua, ei rinnakkaineloa ja yhteistuotantoa.
- Todettiin, että tarkastelukulma on TEEB-filosofinen, ekosysteemilähestymistapa lähtökohtana.

7. IUCN World Parks Congress, Australia – ”Sydney Promise” -kuulumiset (Marina von Weissenberg YM) [esitys liitteenä]

- Suojelualueiden huippuosajat olivat koolla kansainvälisessä suojelualuekongressissa Sydneyssä 12.–19.11.2014; yhteensä 170 maata ja yli 5000 osallistujaa. Suomesta 20 henkeä. Nelson Mandelan lapsenlapsi osallistui myös.
- Kongressi oli tutkijoiden foorumi, jossa tehtiin yhteistyösopimuksia, ei poliittisia päätöksiä
- Sydney Promise -avainviestit, ratkaisukeskeisyys olennaista (katso esitys)
- Pääteema oli Parks, People, Planet: inspiring solutions
- Yleisteema: suojelualueet eivät ole vain viimeinen linnake, tavoitteena valtavirtaistaminen ja ratkaisuhakuisuus, samoilla alueilla voidaan tuottaa myös palveluja, esim. kansallispuistojen tuottoa paikallisyhteisöille
- Matkailuteeman puuttuminen kongressista hämmästytti.
- Suomella oli talousvaikutuksista ja terveysteemasta istuntoja pienmaaryhmissä.
- Sydney-lupaus jäi ehkä vähän epämääräiseksi, kun oli niin iso joukko koolla.
- CBD:n Suojelualueohjelma tehtiin vuoden 2003 kokouksen tuloksena.
- Kokous oli paperiton ja viestintä oli aktiivista ja sai näkyvyyttä

8. Muut asiat

Muissa asioissa kuultiin lyhyet puheenvuorot seuraavista aiheista.

Saamelaiskäräjät, Klemetti Näkkäljärvi: 8 (j) -työryhmän työ

8 (j) -työryhmän työn piti päättyä kuluvan vuoden lopussa, mutta työryhmä pyytää lisää aikaa maaliskuuhun, kun ei ole saanut sille asetettuja tehtäviä valmiiksi. Ryhmällä on ollut puutteelliset asiantuntijaresurssit. Työryhmä on saanut tunnustusta, mutta mikäli resurssipulaa ei ratkaista, uutta 8 (j) -työryhmää ei kannata asettaa vaan ehdotetaan, että bd-työryhmä vastaa artikla 8 (j):n toimeenpanon edistämisestä ja seurannasta. Työryhmä raportoi työstään kevään kokouksessa ja toivoo, että bd-työryhmä linjaa ja tekee päätöksen, kuinka 8 (j) -asiat hoidetaan jatkossa. Bd-työryhmää pyydetään löytämään asiassa ratkaisuja. (Saamelaiskäräjien viesti asiasta liitteenä).

Inka Musta: ELITE-malli

Elite-malli on vaikea ja tieteellinen. Sen kytkentä todellisuuteen on kyseenalainen. Tarvitaan asiantuntijatyötä ja puuttuu kustannusarvio siitä mitä ennallistaminen maksaa. Mukana ei ole sosiaalista näkökulmaa.

Lea Houtsonen, Opetushallitus: Kestävän kehityksen koulutuksen vuosikymmen päättyy

Kestävän kehityksen koulutuksen vuosikymmen (2005–2014) päättyy ja UNESCO:n kestävän kehityksen kokous pidettiin Japanissa. Maailman konferenssissa julkistettiin road map sekä julkilausuma. Suomesta oli delegaatio Kari Anttilan johdolla. BD-kasvatukselle haaste, jatkossa tarvitaan yhteistyötä erilaisten asiantuntijatahojen kanssa, eritoten koulujen kanssa!

Liisa Pietola, MTK: Maatalouden ympäristökorvausohjelma

Maatalouden ympäristökorvausohjelman perusteissa on ongelmia kuten lannanlevitys, ravinnetasot liian kireitä. Jos viljelijät eivät voi osallistua ohjelmaan, jäävät toteutumatta. Ohjelmassa on sekä hyvää että haastetta.

9. Seuraavat kokoukset

tiistai 3.2.2015 klo 13–15, YM Kuukkeli

Mikäli kokousaika ei sovi, jäseniä pyydetään järjestämään varahenkilö paikalle.

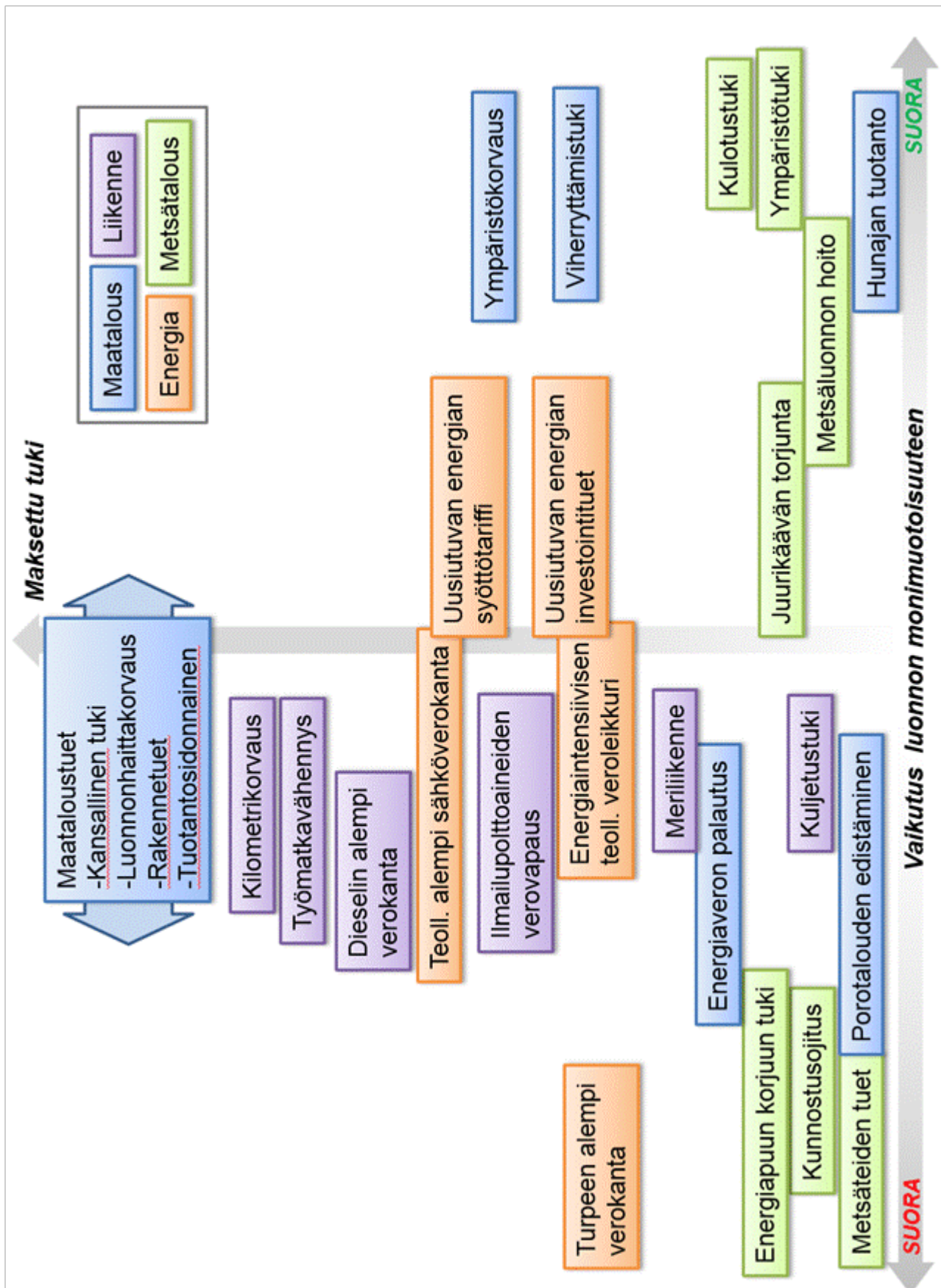
10. Kokouksen päättäminen

Kokouksen varapuheenjohtaja Timo Tanninen päätti kokouksen klo 10.55.

Puheenjohtaja   Timo Tanninen

Sihteeri   Marja Pylvänäinen

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.

Kuvio 6. Tukipilvi eli luonnon monimuotoisuuteen vaikuttavien tukien kuvaus.

Vaaka-akseli kuvaa tuen vaikutusta luonnon monimuotoisuuteen, vasemmalta oikealle edeten suoraan haitallisesta epäsuorasti haitalliseen ja edelleen epäsuorasti hyödyllisestä suoraan hyödylliseen. Pystyakseli kuvaa maksettua tuen määrää. Kuvion tarkoitus on havainnollistaa suurpiirteisesti tukirakenteiden suhteellisia monimuotoisuusvaikutuksia sekä maksettuja määriä. Sen on tarkoitus toimia havainnollistavana apuvälineenä tämän selvityksen muun tekstin ohessa.